

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

XII. De irregularitate proueniens ex mutilatione proprii corporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

dist. Cap. nullus Episcopus, verbo eum baculo de consecrat. dist. 1. Nauarr. cap. 27. num. 199. Sayr. lib. 6. cap. 8. num. 2. Henric. lib. 14. de irregular. cap. 8. num. 1. Mol. disp. 70. num. 9. Auila 7. p. disp. 3. dub. 1. vers. v. Bonac. disp. 7. q. 2. pun. 2. num. 15. Item surdus vtraque aure irregularis est ex canone septimo Apostolorum, quia non potest percipere ministri responsum. Ut notauit Sayrus dicto cap. 8. num. 17. Bonac. disp. 7. q. 2. pun. 2. num. 7. Nauarr. lib. 1. consilior. cons. 7. & 8. de corpore vitiat. edit. 2. Paul. Layman. lib. 1. sum. tractat. 5. par. 5. cap. 7. numero 3. Quod si surditas ordinato superueniat, permitti poterit celebrare, sicut Nauarr. Bonacina & Layman. supra, aduertunt, quia audire ministrum respondentem, non ita necessarium videtur, cum de responsione moraliter sacerdoti constat. Ex posteriori capite, scilicet ex deformitate, & horrore irregularis censetur quibus nares deficient, quia redduntur notabiliter deformes. Ad idem est, si deficient aures etiam inculpabiliter, nisi forte capillis tegi defectus possit. Ut notauit Auila 7. p. disp. 3. dub. 1. vers. sequitur secundo. Coninc. disputat. 18. dub. 13. num. 108. Paul. Layman. lib. 1. tractat. 5. par. 5. cap. 7. numero 2. Bonac. disp. 7. q. 2. pun. 2. num. 8. & alij apud ipsos. Item si lepra paralytici, morbo Gallico gibba, aliaue infirmitate laboret, ex qua deformis notabiliter sit, ut præcitat Doctores notant: habere plures, vel pauciores digitos in manibus aliquando grauem deformitatem, aliquando leuem præstat, idè quæ iudicio Episcopi relinquatur, ut aduertit Sayrus cap. 8. num. 19. Et generaliter iudicium ferre de prædicto defectu, an notabiliter impediat ordinem vsum, vel deformem reddat solius Episcopi est non confessoris, vel alterius viri prudentis, quia illud arbitrium est quasi quædam sententia ad iurisdictionem pertinet; ut colligitur ex cap. 1. de corpore vitiat. Et notatur Henric. lib. 14. cap. 8. num. 2. Sayrus lib. 6. cap. 7. in fine, & cap. 8. num. 1. Layman. lib. 1. sum. tractat. 5. par. 5. cap. 7. in fine. Religiosi verb. exempti iudicio sui Prælati subduntur, teste Angelo, verbo corpore vitiat. num. 5. Armilla num. 3. Tabiena in fine. Auila dub. 2. circa finem. Suar. disp. 51. sect. 2. num. 16. Tamerit Sayrus dicto cap. 7. in fine, contrarium sentiat. Poterit autem Episcopus ordinem collaturus dictum arbitrium reuocare, seu admittere, ut bene aduertit Suar. & Layman. loc. alleg.

Difficilis est, An patiens defectum impediens altaris ministerium suscipere possit alios ordines, à quorum vsum ex vi talis defectus impeditur non est? Videtur affirmare Sayr. lib. 6. thesauri, cap. 7. num. 8. quia hæc irregularitas, cum procedat ex impedimento vsum ordinis, solum comparatione illius ordinis cuius vsum impedit consistit debet. Sed relictus contrarium censuit Nauarr. cap. 27. num. 200. Vgolin. de irregular. cap. 52. §. 1. num. 4. Bonac. disp. 7. q. 2. pun. 2. numero 18. quia impeditur à celebratione ob vitium, seu defectum aliquem corporis absoluitur irregularis, & consequenter ab omnium ordinum susceptione exclusus. Nam cum omnes ordines ad Sacerdotium referantur, exclusus à sacerdotio, ab omnibus ordinibus exclusus censeri debet.

Verum si vitium, seu defectus corporis ordinato superueniat, tantum impedit ministerium repugnans dicto defectui v.g. Sacerdos carens oculis, aut digitis, impeditur à celebratione, sed non ab audiendis confessionibus, ut constat ex cap. 2. de clerico agrotante ibi: *Ipsum autem ceteris sacerdotibus officii fungi minime prohibemus; Et hoc sine culpabiliter contingat, siue non, tradit aliis relictus Suar. disp. 51. sect. 2. n. 13. & 18. Molina tract. 3. disp. 70. num. 14. Auila 7. p. disp. 3. dub. 1. vers. sed circa prædicta. Sayrus lib. 6. cap. 8. numero 7. Bonac. disp. 7. q. 2. p. 2. numero 26. Idem est dicendum de beneficio, si antecedat morbus receptionem beneficii, reddit clericum incapacem illud recipendi, nisi sit beneficium simplex, ex quo sustentari possit. Si tamen superueniat beneficio recepto non priuat illo etiam curatum sit, ut rectè colligit Suar. supra, ex cap. de rectoribus, & cap. vlt. de clerico agrotante, vel de militato quidquid ibi Glossa dicat. Nam esto ab actuali ministerio remoueat agrotus, non tamen beneficium priuatur.*

Hæc verò irregularitate supposita solius est Pontificis dispensatio. Vt ex communi docet Nauarr. cap. 27. num. 200. Suar. disp. 51. sect. 2. num. 18. Sayrus lib. 6. cap. 8. in fine. Auila 7. p. disp. 3. dub. 3. Couarru. Clement. si furiosus 1. p. initio nu. 7. & alij. Excipiunt tamen Angelus, verbo corpore vitiat. numero 1. Syluest. q. vlt. Tabiena, & Rosella eodem. Auila supra. Maiol. lib. 1. de irregular. cap. 14. num. 15. & alij relati à Sayro supra, Religiosum quocum potest Episcopus dispensare. Sed oblique fundamento hæc potestas conceditur. Ex priuilegijs autem ferè omnibus religionibus concessis, possunt Prælati regulares cum suis subditis dispensare in hoc defectu, maxime cum defectus ordinationem subsequitur, sicuti notauit Layman. lib. 1. sum. tractat. 5. par. 5. cap. 7. n. 3. circa finem.

De irregularitate procedente ex mutilatione proprii corporis.

1. Partem sui corporis etiam vsum ordinis non impediens per indignationem abscindens, vel abscindi permittens irregularis est.
2. Nec opus est delictum notorium esse, ut aliqui volunt.
3. Ex eo quod causam præstet culpabilem, ut tibi virilia, vel quodlibet aliud membrum amputetur, non censetur irregularis.
4. Non videtur improbabile te irregularem non fore, tamen si testiculos abscindi feceris causa vocis retinenda.
5. Imbecillitas membri, aut eius carentia absque propria culpa contingens si celebrationem non impedit, nec deformitatem causat, non inducit irregularitatem.
6. Episcopus in hac irregularitate dispensare potest, si mutilatio occultata fuerit.

Qui partem sui corporis etiam vsum ordinis non impediens sibi per indignationem, aut zelo indifferente abscindi, vel abscindi permittit irregularis est, ex expresse Textu in eui partem, §. 1. dist. cuius ratio ibidem subiungitur, quia in ea irregularitate indicenda non consideratur tantum defectus ex abscissione relictus, sed voluntas est iudicanda, quæ sibi causa est ferrum iniicere. Idem colligitur ex cap. maritum. 3. dist. & c. si quis absciderit. §. 5. dist. per totum, & tradunt ferè omnes Doctores, ut videre est in Nauarr. cap. 27. numero 193. Molina tract. 3. disputat. 67. in fine. Sayro lib. 6. thesauri, cap. 7. numero 3. Suar. disp. 51. de censur. sect. 2. a numero 7. Bonac. r. 1. disputat. 7. q. 2. pun. 2. numero 29. & alij apud ipsos.

Sed an debeat esse notoria tam culpa, quam parvis abscissio? Dissentiant Doctores. Assumant Nauarr. cap. 27. numero 193. Henric. lib. 14. cap. 8. num. 4. Couarru. Clement. si furiosus in princ. numero 6. Auila 7. p. de irregular. disp. 3. dub. 1. vers. præterea. Gregor. de Valen. 1. a. disputat. 7. q. 19. in 2. specie irregularit. Et indicant plures relati à Sayro lib. 6. thesauri, cap. 7. num. 13. Sed contrarium videtur verius, quia hæc irregularitas non tam notitur notoriæ culpæ, quam excessus, & iniuria, quam quis secum exercuit. Sicuti tradit Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 7. numero 3. de inst. disp. 70. n. 16. & disputat. 67. num. 8. Garcia de beneficio. 7. p. c. 1. a. num. 5.

Ex eo autem quod causam dederit culpabilem, tibi virilia, vel aliquod aliud membrum amputetur à iudice, vel à marito ob adulterium commissum, existimant Vgolin. tract. de irregular. c. 18. num. 4. Suar. disp. 51. sect. 2. n. 8. Bonac. disp. 7. q. 2. pun. 2. num. 33. Paul. Layman. lib. 1. sum. tractat. 5. par. 5. cap. 7. in fine. Molina tract. 3. disp. 70. num. 18. Auila 7. p. de irregular. disp. 3. dub. 1. vers. sequitur, te fore irregularem. Sed certè nullo Textu id probatur, & irregularitas non incurrit nisi in casibus à iure expressis. Etenim omnes Textus hanc irregularitatem indicentes expressè loquuntur de eo qui sibi ex indignatione, vel zelo indifferente castitatis membrum amputauerit per se, vel per alium, nullos autem textus loquuntur de eo qui amputationis causam dedit. Eggo non est indicenda irregularitas. Sicuti defendit Tolet. lib. 1. sum. cap. 82. in nouiss. edit. Garcia alij relati de beneficio. 7. p. cap. 12. num. 7. & segg. Coninc. disp. 18. de irregular. dub. 13. num. 108. Galpaz. Hurtado de irregular. difficul. 1. a. num. 52.

Quinimo non videtur improbabile te irregularem non fore, tamen si testiculos abscindi feceris causa vocis retinenda, quia non fecisti ex indignatione, aut iusto, vel in illo timore castitatis amittenda, prout requiritur in dicto capitulo maritum. Cap. qui partem. Cap. si quis absciderit, & alij superius relatis. Præterea nullus Textus hanc irregularitatem indicens, loquitur de eo qui sibi testiculos abscidit, sed de eo qui sibi virilia abscidit fecerit, quod diuersum est.

Illud tamen est à Doctoribus receptum, Couarru. Clem. si furiosus. 1. p. initio. num. 5. Nauarr. cap. 27. num. 199. Suar. disp. 51. sect. 2. num. 10. Henric. lib. 14. cap. 8. num. 4. Bonac. disputat. 7. q. 2. pun. 2. num. 29. Auila 7. p. disp. 3. dub. 1. & alij imbecillitatem membri, aut eius carentiam absque propria culpa contingentem, si celebrationem non impedit, nec deformitatem causat, non inducere irregularitatem. Exempla sunt, si natus fuit absque pudendis, aut per vim à parentibus castratus, aut consilio medici, vel chirurgi ob valedicendum, aut ab infidelibus, aut inimicis in odium fidei. Neque membrum abscissum, seu illius cineres obligatis (ut falso putat vulgus) tecum deferre, quia id nullo iure cauetur. Sicuti aduertit Nauarr. cap. 27. numero 200. Couarru. supra, num. 5. Mol. disp. 70. num. 15. Tolet. cap. 57. Bonac. num. 51. Layman. cap. 7. circa finem.

Circa dispensationem huius irregularitatis præcedentis ex mutilatione voluntaria sui dicendum est, si facta sit abscissio

integri membri, & sit occulta poterit Episcopus dispensare virtute Conc. Trident. sect. 24. cap. 6. de reformat. Sicuti notant Angel. verbo corpore cuiusdam n. 1. Syluest. q. 10. Henric. lib. 1. c. 8. num. 4. lit. A. Auila 7. p. disputat. 3. dub. 2. conclus. 2. Et idem est inquit Auila, si abscessio casu contingeret ex propria culpa, dummodo occulta sit culpa, tamen si abscessio sit notoria.

PUNCTVM XIII.

De irregularitate proueniente ex defectu libertatis.

- 1 Carentia libertatis dum adest irregularem constituit.
- 2 Seruus sciente, & non contradicente domino ordinatus, liber est.
- 3 Si domino ignorante ordinetur, graue peccatum commisit. Et manet seruus, si solum minoribus iniurietur.
- 4 Quia si maioribus iniurietur, domino ignorante.
- 5 Seruus in Presbyterium ordinatus domino ignorante, non red ducitur in seruitutem, sed peccatum amittit, & domino reddit.
- 6 Obligatio rationem reddendi alicuius administrationis a republica accepta, irregularem constituit, dum durat.
- 7 Extenditur ad eos qui alicuius persona priuata non miserabilibus administrationi obligati sunt.
- 8 Tamen si predicti administrationem deponant, si rationem illius non reddiderint ad ordinibus repelluntur.
- 9 Finita administratione si lis moueatur de dolo, nequaquam potest ad ordines promoueri ante finitam litem.
- 10 Scelus est si fidelissimum idoneum exhibeas.
- 11 Item si deposita administratione, & illius ratione reddi debitor existas, non obinde ab ordinibus excluderis.
- 12 Ex obligatione aliorum contractuum non es exclusus ab ordinibus.
- 13 A supradicta doctrina excipiuntur Regij Consiliarij, qui ex consuetudine, aut privilegio ad ordines promouentur non deposita administratione.
- 14 Ob administrationem rerum Ecclesie, seu persona Ecclesiastica, & ob administrationem, que per spectata opus sit pietatis, non inducitur irregularitas.

Inter defectus bonorum temporalium, primo enumeratur carentia libertatis, que absque dabo constituit irregularem quando durat, vt constat ex pluribus capitibus 54. dist. & ex 100. tit. de seruis non ordinandis, quia Ecclesiasticum statum, cuiusque honorem dedecet seruitutis humilitas. Dupli citer contingere potest seruum ordinari vel sciente, & non contradicente domino, vel illo ignorante, aut contradicente.

Si seruus, seu mancipium sciente, & non contradicente domino ordinetur in clericum, hoc est prima consuetudo, eo ipso manet liber, vt habetur expressis capit. si seruus, 54. dist. Neque amplius tenetur seruus suo domino deservire ex iustitia, quia supponitur absolute manus missus, iuxta cap. Nulli, & cap. quatenus 54. dist. Potest tamen dominus manu missionem concedere non absolute, sed sub ea conditione, vt postquam fuerit ordinatus in ministerio ordinibus non repugnant de seruitute domino. Vri supponi videtur in cap. Nullus de seruis non ordinandis, vbi seruus nolens domino Horas canonicas implere iubetur degradari. Neque in contrarium est cap. quicumque 54. dist. vbi dicitur nullatenus esse ad ordinem clericatus promouendos seruos, qui retento obsequio manus missi sunt, quia loquitur textus de retentione obsequij temporalis ordini clericali repugnantis, siquidem concludit Textus, nequando voluerint eorum domini, sicut de Clericis seruus Sic Glossa in dicto cap. Nullus. Et ibi Panormit. & Turrecremata. Suar. late expendens disputatio, 11. sect. 2. numero 4. & precipue numero 8. Layman. lib. 1. tract. 5. part. 5. capite 8. num. 1.

Quod si ignorante domino, & a fortiori sciente, & contradicente seruus ordinetur grauer peccat, vt constat ex 100. tit. de seruis non ordinandis, quippe domino graue iniuriam irrogat, & graue detrimentum atrenat inferre. Verum si solum minoribus iniurietur, manet seruus sicut antea, vt tradunt omnes Doctores ex decisione textus in cap. de seruis non ordinandis, ibi: si seruus fugiens dominum suum, & ad gradus peruenierit Ecclesiasticos, decretum est vt deponatur, & eius dominus eum recipiat. Et ex cap. frequens 54. dist. vbi id expressis habetur.

Verum si maioribus ordinibus iniurietur domino ignorante, & a fortiori sciente, & contradicente, Episcopus ordinans conficius huius malitiae, aut illo ignaro, qui testimonium perhibens, aut supplicauerit ordinari, obligantur domino satisfacere in duplum hoc est duplicem seruum loco serui ordina-

ti reddendo, vel duplicatum pretium illius quod estimatur: quam obligationem estimat Suar. disp. 11. sect. 3. adesse ante iudicis sententiam, quia haec est lex dispositiua, vt obligetur dominus seruum sic ordinatum dimittere. Sed recte us placuit contrarium Bonac. disp. 7. q. 2. p. 4. num. 3. quia opus non erat duplicatam satisfactionem Episcopo ordinanti, aut ordinationis mediatoribus indicere, vt dominus seruum ordinatum dimitteret. Satis enim erat, si integram satisfactionem iure naturae debitam praestare obligarentur. Ergo illa duplicata satisfactio in poenam delicti committi statuitur, ac proinde iudicis sententiam saltem declaratoriam delicti exigit. Quod si hanc duplicem satisfactionem non exhibuerint non liberatur seruus, neque dominus tenetur illum dimittere. Sicuti deciditur capit. si seruus absente domino 54. dist. Et ibi Glossa, & Panormit. in capite 2. de seruis ordinandis.

At si Episcopus ordinans, & alij omnes igitur fuerint seruitutis, tenetur ipse seruus hanc duplicem recompenationem facere, vel saltem reddere vicarium pro se aequalem, vt dicitur in cap. ex antiquis 54. dist. Quam satisfactionem si praestare non poterit, & ordinatus fuerit subdiaconatu, vel diaconatu tantum, redigitur in seruitutem, vt domino obsequatur in omnibus ministeriis quae ordinem susceptum non dedecant, Argum. d. cap. ex antiquis, & notat Suar. disputat. 11. sect. 3. num. 3. & 10. Bonac. t. 1. disp. 7. q. 2. p. 4. num. 3. Gaspar Hurtado de irregular. difficult. 17. Debet tamen dominus intra annum a die scientiae ordinationis computandum repetere suum seruum, aliam manebit liber, interim tamen ordinum susceptorum vltus ei interdictus est. Sicuti aliis relatis comprobat Sayr. lib. 6. thesauri, cap. 14. num. 4. & 5. Suar. supra. Reductus vero in seruitutem antiquam omni privilegio clericali nudatus est, & omni sacrorum ordinum vsu priuatus.

Potest seruus in Presbyterium ordinatus domino ignorante, vel contradicente non reduci in seruitutem, etiam si domino integra satisfactio fieri non possit, sed peculium amittit, & domino reddit ex dicto cap. ex antiquis. Quod si peculium non habuerit obligabitur satisfacere in ministeriis sui officij iuxta textum in cap. frequens, & cap. ex antiquis 54. dist. Quod, vt inquit Suar. disp. 11. sect. 3. a num. 3. statum est tum in reuerentiam Sacerdotalis ordinis. Tum quia illud ministerium est aliud, & vtilius domino, & ideo in re ipsa non grauius laeditur. Quauis propter excellentiam ministerij, id non fiat per modum compensationis, quia res temporalis non potest in compensationem cum spirituali venire. Consentit Sayrus lib. 6. cap. 14. num. 6. Bonac. disp. 7. q. 2. p. 4. n. 3. Gaspar Hurtado difficult. 17. Paul. Layman. lib. 1. tract. 5. par. 5. c. 8. num. 8.

Alii defectus libertatis irregularem constituit est obligatio rationem reddendi alicuius administrationis a Republica accepta, qualem habent Thesaurarij, Depositarij, Procuratores, Actores, Executores, Aduocati, Magistratus, Iudices rerum temporalium: dum enim illa munia exercent ab ordinibus repelluntur partim in honorem status clericalis, quem dedecet harum rerum administratio, partim ne Ecclesia dolo fauere praesumatur, quod committere praesumuntur qui durante hac administratione ordines suscipiunt, quippe creduntur non amore diuini obsequij, sed fugiendi ratiocinia ordinibus initiari: sicuti colligitur ex capite vnicuique de obligatis ad ratiocinia, & ex capite 2. & 3. dist. 51. & capite 3. dist. 54.

Haec irregularitas extenditur ad eos qui alicuius personae priuatae non miserabilis administrationi obligati sunt, vt sunt tutores, curatores, procuratores pupillorum, vt constat ex supradictis textibus, cap. de obligatis ad ratiocinia, & c. 3. dist. 54. & docent omnes. Quinimo extendi debet ad eos seruos originarios, & alicuius qui suis dominis personam obsequij obligantur. Item ad feudatarios qui ratione possessionis habitae obsequium personale exhibere suis dominis tenentur. Vti colligitur ex cap. admittuntur, & cap. generalis dicta 54. dist. quia hi omnes suae administrationis rationem reddere tenentur, vt tradunt ex communi sententia Sayrus lib. 6. cap. 14. num. 8. 9. & 12. Paul. Layman. lib. 1. tract. 5. par. 5. c. 8. num. 2. & 3. Bonac. t. 1. disputat. 7. q. 2. p. 4. numero 4.

Solum est dubium, an si deponant administrationem, tamen ratiocinam illius non reddiderint ad ordines possint accedere? Affirmare videtur Glossa & Panormit. in cap. vn. de obligatis ad ratiocinia, Toler. lib. 1. c. 60. eo quod in c. 1. Ne Clerici, vel Monac. & c. 1. & 21. q. 1. supradicti arcuerunt ab ordinibus nisi officio finito. Sed contrarium merito docuit communis sententia, teste Suar. disp. 11. sect. 3. n. 11. Sayr. lib. 6. cap. 14. num. 5. Bonacina disputat. 7. q. 2. p. 4. num. 4. Gaspar Hurtado de irregular. difficult. 18. Paul. Layman. lib. 1. tract. 5. par. 5. cap. 8. num. 3. quia in dicto cap. vnico, vtrumque requisitum est, & quod dicta administratione abstinere, & quod illius rationem reddiderint. Praeterea quod praecipue obligacionem reddendi administrationis rationem, ab ordinibus repelluntur.

